

۱ آزمون شماره		GAMA گنجینه آزمون و محتوای آموزشی gama.ir	درس: علوم و فنون ادبی (۱)	
			رشته: انسانی	
بارم	نوبت دوم (خرداد ماه)	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ردیف

تاریخ ادبیات	
۰/۲۵	۱ موضوع کتاب «المُعْجَم فی معاییر أشعار العَجَم»، اثر شمس قیس رازی، چیست؟
۰/۲۵	۲ غزل‌های کدام شاعر قرن هشتم هجری بر حافظ تأثیرگذار بوده است؟
۰/۲۵	۳ کدام شاعر قرن دهم هجری شیوه شعر لطیف و فصیح کسانی مثل حافظ و سعدی را پی گرفت؟
۰/۵	۴ سبک شعر وحشی بافقی و شاخصه اصلی آن چیست؟
۰/۲۵	۵ شعر مذهبی عاشورایی محتشم کاشانی در چه قالبی سروده شده است؟
۰/۵	۶ «خَلْقُ المعانی ثانی» و «خداوندگار مضامین تازه شعری» به ترتیب لقب کدام شاعران قرن دهم هجری است؟
سبک شناسی	
۰/۲۵	۷ کدام قالب شعری در سبک عراقی از رونق افتاد؟
۰/۲۵	۸ «انوار سُهیلی»، اثر ملاحسین واعظ کاشفی، بازنویسی نثر کدام کتاب به زبان ساده است؟
۱	۹ چهار مورد از آرایه‌های پرکاربرد را در شعر سبک هندی نام ببرید.
۰/۵	۱۰ دو نمونه معروف نثر بینابین (نه چندان ساده و نه چندان دشوار) را در سبک هندی مثال بزنید.
موسیقی شعر	
۱	۱۱ پایه‌های آوایی را در مصراع زیر در قالب جدول تفکیک کنید: از این باد آر مدد خواهی، چراغ دل بر افروزی
۱	۱۲ وزن و نشانه‌های هر رکن از مصراع‌های زیر چیست؟ الف) درین درگاه بی‌چونی، همه لطف است و موزونی ب) چرخ بازیگر از این بازیچه‌ها بسیار دارد
۲	۱۳ پایه‌های آوایی، وزن و نشانه‌های هجایی مصراع زیر را در قالب جدول نشان دهید: خدایا! به خواری مَران از دَرَم
۱	۱۴ وزن‌واژه بیت زیر را بر پایه هر دو برش هجایی «سه تایی - چهارتایی» و «چهارتایی - سه تایی» تعیین کنید: هان ای دلِ عبرت‌بین، از دیده عبر کن، هان! / ایوانِ مداین را، آیینۀ عبرت دان!
۱	۱۵ وزن دوری و نشانه‌های هجایی آن را در بیت زیر مشخص کنید: تا دلِ هرزه‌گرد من رفت به چین زلف او / زان سفرِ دراز خود عزمِ وطن نمی‌کند
زیبایی شناسی	
۱	۱۶ چهار رکن تشبیه را در عبارت زیر تعیین کنید: «دانا چو طبلۀ عطار است؛ خاموش و هنرنمای.»
۰/۷۵	۱۷ سه مجاز را در بیت زیر بیابید: خروشی برآمد ز دشت و ز شهر غم آمد جهان را از آن کار بهر

درس: علوم و فنون ادبی (۱)		رشته: انسانی		گاما گنجینه آزمون و محتوای آموزشی gama.ir		آزمون شماره ۱	
ردیف	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	نوبت دوم (خرداد ماه)	بارم			
۱۸	معنای غیرحقیقی (مجازی) کلمه مشخص شده را در بیت زیر بنویسید: از من غمزده دل می طلبد غمزه دوست دوستان! دلبر ما نرگس گویا دارد					۰/۲۵	
۱۹	سه استعاره مصرحه را در بیت زیر مشخص کنید و بنویسید هریک استعاره از چه هستند: گفتا که مرو به غربت و می بارید از نرگس تر، به لاله بر، مروارید					۱/۵	
۲۰	دو اضافه استعاری را در بیت زیر بیابید: کس چو حافظ نگشاد از رخ اندیشه نقاب تا سر زلف سخن را به قلم شانه زدند					۰/۵	
۲۱	دو کنایه را در بیت زیر مشخص کنید و معنای هریک را بنویسید: دامن کشان که می روی امروز بر زمین فردا غبار کالبدت بر هوا رود					۱	
۲۲	کنایه بر بنیاد اصل و استعاره بر بنیاد اصل استوار است.					۰/۵	
۲۳	به جز مورد مطرح شده در سؤال فوق، فرق کنایه با استعاره در چیست؟					۰/۵	
نقد و تحلیل نظم و نثر							
۲۴	با توجه به شعر زیر از <u>کمال الدین اسماعیل</u> ، مدّاح <u>جلال الدین خوارزمشاه</u> ، به پرسش های پیش رو پاسخ دهید: کس نیست که تا بر وطن خود گرید بر حال ت جاه مردم بد گرید دی بر سر مرده ای دو صد شیون بود امروز یکی نیست که بر صد گرید الف) قالب ادبی این شعر چیست؟ ب) شعر درباره کدام موضوع سخن می گوید؟ ج) واژه های «دی» و «امروز» در بیت دوم، به جز تناسب و تضاد، چه آرایه ای دارند و معنای حقیقی آنها چیست؟					۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵	
۲۵	با توجه به نظم زیر به پرسش های پیش رو پاسخ دهید: با کاروان <u>حله</u> برفتم ز سیستان با <u>حله</u> تنیده ز دل بافته ز جان الف) بیت سروده کیست و به سبک کدام دوره شعر فارسی سروده شده است؟ ب) ویژگی سبک زبانی فعل در مصراع نخست چیست؟ ج) واژه «حله» به چه معناست و در کدام مصراع در معنای حقیقی به کار رفته است؟ د) «حله» استعاره از چیست؟ این استعاره مصرحه است یا مکنیه؟ با چه قرینه ای به این آرایه پی می بریم؟					۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۷۵	
۲۶	با توجه به نثر زیر به پرسش های پیش رو پاسخ دهید: الف) سبک نثر این اثر چیست؟ ب) منظور سعدی از ترکیبات «خرده مینا» و «عقد ثریا» چیست؟ ج) این عبارت، از «گلستان» سعدی، چه مکانی را توصیف می کند؟					۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۲۵	

۱ آزمون شماره		 گنجینه آزمون و محتوای آموزشی gama.ir		درس: علوم و فنون ادبی (۱) رشته: انسانی	
بارم	نوبت دوم (خرداد ماه)	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	کلید آزمون	ردیف	
۰/۲۵		علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر		۱	
۰/۲۵		خواجوی کرمانی		۲	
۰/۲۵		باباغانی شیرازی		۳	
۰/۵		حدّ واسط سبک دوره عراقی و هندی - واقع‌گرایی		۴	
۰/۲۵		ترکیب‌بند		۵	
۰/۵		کلیم کاشانی - صائب تبریزی		۶	
۰/۲۵		قصیده		۷	
۰/۲۵		کلیله و دمنه		۸	
۱		حسن تعلیل، حس‌آمیزی، تمثیل و اسلوب معادله		۹	
۰/۵		کتاب حبیب‌السير - احسن‌التواریخ		۱۰	
۱		أ زین با در م دد خا هی چ را غ دل ب رَف رو زی		۱۱	
۱		الف) مفاعیلن U — — — ب) فاعلاتن — — U		۱۲	
۲		پایه‌های آوایی وزن نشانه‌های هجایی خُ دا یا فَعولن — _ U پِ خا ری فَعولن — _ U مَ را نَز فَعولن — _ U دَ رم فَعْل _ U		۱۳	
۱		«سه تایی - چهارتایی» مفعولُ مفاعیلن		۱۴	
۱		مفتعلن مفاعِلن — UU — — U — U		۱۵	
۱		مشبّه: دانا؛ مشبّه به: طبله عطار؛ ادات تشبیه: چو؛ وجه شبه: خاموش و هنرنمای		۱۶	
۰/۷۵		دشت - شهر - جهان		۱۷	
۰/۲۵		چشم		۱۸	
۱/۵		«نرگس»، «لاله» و «مرورید» به ترتیب استعاره آشکار از «چشم»، «چهره زیبا» و «اشک».		۱۹	
۰/۵		«رخ اندیشه» و «زلف سخن»		۲۰	
۱		دامن‌کشان بر زمین راه رفتن، کنایه از «ناز و غرور داشتن»؛ مصراع دوم کنایه از «مردن».		۲۱	
۰/۵		مجاورت - مشابّهت		۲۲	
۰/۵		معمولاً استعاره در «واژه» و کنایه در «ساختار کلام» روی می‌دهد.		۲۳	
۰/۲۵		الف) رباعی		۲۴	
۰/۲۵		ب) درباره حمله مغولان (قتل عام سال ۶۳۳ ه. ق. در اصفهان)			
۰/۵		ج) مجاز - گذشته و اکنون.			
۰/۵		الف) فرّخی سیستانی - سبک خراسانی		۲۵	
۰/۲۵		ب) «ب» بر سر فعل ماضی (برفتم: ماضی تأکیدی).			
۰/۵		ج) جامه حریر - مصراع اول.			
۰/۷۵		د) شعر - استعاره مصرّحه - به قرینه‌های تنیده ز دل و بافته ز جان.			
۰/۲۵		الف) نثر مسجّع.		۲۶	
۰/۵		ب) «خرده مینا»: گل‌ها و سبزه‌های رنگارنگ؛ «عقد ثریّا»: خوشه انگور.			
۰/۲۵		ج) بوستان			

درس: علوم و فنون ادبی (۱)		 گنجینه آزمون و محتوای آموزشی gama.ir			آزمون شماره ۲	
					رشته: انسانی	
ردیف	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	نوبت دوم (خرداد ماه)	بارم		

تاریخ ادبیات و سبک شناسی

۰/۵	۱	طبق بیت زیر، درستی یا نادرستی موارد داده شده را تعیین کنید. «بخیه کفشم اگر دندان نما شد، عیب نیست خنده می آرد همی بر هرزه گردی های من» الف) صائب در بیت برای مضمون سازی از آرایه «حسن تعلیل» سود برده است. ب) «بخیه» از واژه های پرکاربرد زبان قدیم است که صائب، در این بیت، از آن استفاده کرده است.																				
۰/۵	۲	واژه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) موضوع کتاب «رشحات عین الحیات» در (فقه - عرفان) است. ب) دیباجة کتاب (احسن التواریخ - عیار دانش) به نثر مصنوع است.																				
۰/۵	۳	جاهای خالی را با واژه های مناسب کامل کنید. الف) سبک شعر حد واسط سبک دوره عراقی و دوره بعد، یعنی سبک هندی است. ب) ملاحسین واعظ کاشفی، را به انشای دوره خود بازگرداند و آن را «انوار سُهیلی» نامید.																				
۰/۷۵	۴	آثار «ردیف یکم» به کدام نویسندگان در «ردیف دوم» تعلق دارد؟ (در ردیف دوم، یک مورد اضافی است) <table border="1"><thead><tr><th colspan="2">«ردیف یکم»</th><th colspan="2">«ردیف دوم»</th></tr></thead><tbody><tr><td>۱</td><td>محاكمه اللغتين</td><td>الف</td><td>شیخ بهایی</td></tr><tr><td>۲</td><td>نفحات الانس</td><td>ب</td><td>حسن بیگ روملو</td></tr><tr><td>۳</td><td>جامع عباسی</td><td>پ</td><td>امیر علیشیر نوایی</td></tr><tr><td colspan="2">*****</td><td>ت</td><td>عبدالرحمن جامی</td></tr></tbody></table>	«ردیف یکم»		«ردیف دوم»		۱	محاكمه اللغتين	الف	شیخ بهایی	۲	نفحات الانس	ب	حسن بیگ روملو	۳	جامع عباسی	پ	امیر علیشیر نوایی	*****		ت	عبدالرحمن جامی
«ردیف یکم»		«ردیف دوم»																				
۱	محاكمه اللغتين	الف	شیخ بهایی																			
۲	نفحات الانس	ب	حسن بیگ روملو																			
۳	جامع عباسی	پ	امیر علیشیر نوایی																			
*****		ت	عبدالرحمن جامی																			
۰/۵	۵	در هر پرسش، مناسب ترین گزینه را انتخاب کنید. الف) همه گزینہ های زیر، مفاهیم و اندیشه های شعر سبک عراقی را رقم می زند، به جز: (۱) پرهیز از زهد ریایی (۲) توجه به صفا و پالایش درون (۳) باور به اختیار و اراده (۴) برتری عشق بر عقل ب) کدام گزینہ، جزء ویژگی های «زبانی» شعر سبک هندی نیست؟ (۱) معنی گرایی و پرهیز از صورت گرایی (۲) رخت بر بستن بسیاری از لغات ادبی قدیم از صحنه شعر (۳) رواج لغات ترکی و ضعف زبان فارسی (۴) راهیابی زبان کوچه و بازار به شعر																				
۰/۲۵	۶	عبارت زیر، کدام شخصیت را معرفی می کند؟ «وی وزیر مقتدر غازان و اولجایتو بود. مهم ترین کتاب او جامع التواریخ نام دارد. اقدام مهم فرهنگی او تأسیس عمارت رابع رشیدی در تبریز است.»																				
۰/۵	۷	در متن زیر، از نظر ادبی و تاریخی، دو غلط وجود دارد؛ آنها را بیابید و درست هریک را بنویسید. «سبک عراقی از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن یازدهم، سبک غالب متون ادب فارسی بود. مغولان در آغاز قرن هفتم، به نواحی مرکزی ایران حمله کردند. فارس، که کانون فرهنگی ایران بود، ویران شد و بسیاری از مدارس، که مهد علم و فرهنگ بودند، از بین رفتند.»																				

درس: علوم و فنون ادبی (۱)		گنجینه آزمون و محتوای آموزشی gama.ir		آزمون شماره ۲										
رشته: انسانی														
ردیف	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه		نوبت دوم (خرداد ماه)	بارم									
۸	به پرسش‌های زیر پاسخ دهید. الف) کلیم کاشانی، به چه سبب، «خَلّاق المعانی ثانی» لقب گرفت؟ ب) چرا آرایه‌های ادبی، بدیع و بیان در سبک هندی، جز به صورت طبیعی و تصادفی کمتر استفاده شده است؟													
موسیقی شعر														
۹	علامت هجاهای کدام بیت، چهار بار (U – –) تکرار شده است؟ الف) تو در جنگ آبی روم من به صلح / خدای جهان را جهان تنگ نیست ب) هوا گاه گرم است و گاه گرم و سوزان / وفا زو چه جویی، ببین بی‌وفایی													
۱۰	جدول زیر را کامل کنید. <table><tr><td>«واژه»</td><td>«وزن واژه»</td><td>«نشانه‌های هجایی»</td></tr><tr><td>دری بگشا</td><td>.....</td><td>— — — U</td></tr><tr><td>.....</td><td>مستفعلن</td><td>— U — —</td></tr></table>					«واژه»	«وزن واژه»	«نشانه‌های هجایی»	دری بگشا		— — — U		مستفعلن	— U — —
«واژه»	«وزن واژه»	«نشانه‌های هجایی»												
دری بگشا		— — — U												
.....	مستفعلن	— U — —												
۱۱	با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «در یادلان راه سفر در پیش دار خند پا در رکاب را هوار خویش دار خند» الف) هر مصراع بیت، از چند پایه آوایی (رکن) تشکیل شده است؟ ب) چند هجا از پایان آخرین رکن هر مصراع حذف شده است؟													
۱۲	طبق ابیات زیر، جاهای خالی را با واژه‌های مناسب کامل کنید. تا دل هرزه گرد من رفت به چین زلف او زان سفر دراز خود عزم و طن نمی‌کند امروز خندان آمدی مفتح ز خندان آمدی بر مستمندان آمدی؛ چون بخشش و فضل خدا الف) وزن بیت از تکرار یک پایه همسان، حاصل نشده است. ب) این وزن، وزن همسان دولختی یا نامیده می‌شود.													
۱۳	در بیت: «سلسله موی دو ست، حلقه دام بلا ست هر که در این حلقه نیست، فارغ از این ماجراست» الف) واژه «نیست» در بیت زیر، یک هجای بلند است یا یک هجای کشیده؟ ب) دلیل خود را بنویسید.													
۱۴	نشانه‌های هجایی کدام بیت زیر را می‌توان به دو صورت دسته‌بندی کرد؟ الف) صبر کن ای دل که صبر، سیرت اهل صفاست / چاره عشق احتمال، شرط محبت وفاست ب) هشیار کسی باید کز عشق پرهیزد / وین طبع که من دارم با عقل نیامیزد													
۱۵	در جمله‌های زیر، مورد درست را از داخل کمانک تعیین کنید. الف) اگر وزن «مفعول مفاعیلن» را، به شیوه «چهارتایی - سه‌تایی» دسته‌بندی کنیم، وزن واژه آن (مستفعلن فاعولن - مستفعلن مفعولن) می‌شود.													

درس: علوم و فنون ادبی (۱)		گنجینه آزمون و محتوای آموزشی gama.ir		آزمون شماره ۲																
رشته: انسانی																				
ردیف	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	نوبت دوم (خرداد ماه)	بارم																
	(ب) در اوزان (همسان یک پایه - همسان دو لختی)، دو پاره با هم یک واحد موسیقایی به شمار می آیند.																			
۱۶	وزن کدام مصراع در مقابل آن نادرست ذکر شده است؟ (الف) دل ز تنهایی به جان آمد، خدا را همدمی (فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلن) (ب) خداوندا، شبم را روز گردان (مفاعیلن، مفاعیلن، مفاعی) (پ) ای همه هستی ز تو پیدا شده (مفتعلن، مفتعلن، فاعلن) (ت) چه کند بنده که گردن ننهد فرمان را (فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلن)																			
۱۷	با توجه به علامت هجاها، کدام واژه با حذف همزه، تلفظ شده است؟ (الف) دردآور (— — U —) (ب) پیل افکن (— — U —) (پ) دانش آموز (U — — — —) (ت) کارآزموده (U — U — —)																			
۱۸	درستی یا نادرستی جمله زیر را تعیین کنید. «نکته مهم در دسته بندی هجاها، تشخیص وزن آنها است.»																			
۱۹	بیت زیر را بخوانید و مطابق جدول زیر، پایه های آوایی، وزن و نشانه های هجایی آن را بنویسید. «اشک سحر زداید، از لوح دل سیاهی خرم کند چمن را، باران صبحگاهی» <table><tr><td>پایه های آوایی</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>وزن</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>نشانه های هجایی</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>					پایه های آوایی					وزن					نشانه های هجایی				
پایه های آوایی																				
وزن																				
نشانه های هجایی																				
زیبایی شناسی																				
۲۰	کدام گزینه، فرق کنایه و استعاره را بیان می کند؟ (آ) در این آرایه، فقط معنی دور قابل دریافت است، اما در کنایه، هر دو معنی دور و نزدیک دریافت می شود. (ب) معمولاً این آرایه در «واژه» و کنایه در «ساختار کلام»، روی می دهد.																			
۲۱	در بیت زیر: «دلا تا کی در این زندان، فریب این و آن بینی یکی زین چاه ظلمانی، برون شو تا جهان بینی» (الف) یک استعاره آشکار (مصرّحه) بیابید. (ب) مفهوم آن را بنویسید.																			
۲۲	در بیت: «یه کی نغز بازی که خند روزگار که بد شاندت پیش آموزگار» مفهوم کنایی: «نشاندن پیش آموزگار» چیست؟																			
۲۳	در بیت: «دیدم که خون ناحق پروا نه شمع را چندان امان نداد که شب را سحر کند» (الف) بخش مشخص شده چه آرایه ای دارد؟																			

 گنجینه آزمون و محتوای آموزشی gama.ir		درس: علوم و فنون ادبی (۱)	
آزمون شماره ۲		رشته: انسانی	
بارم	نوبت دوم (خرداد ماه)	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
ردیف			
	(ب) مفهوم آن چیست؟		
۲۴	۰/۵	با توجه به سروده «تو قامت بلند تمنّایی ای درخت / همواره خفته است در آغوش آسمان / بالایی ای درخت ...» الف) تشبیه را بیابید. ب) نوع آن را تعیین کنید.	
۲۵	۰/۵	در بیت زیر: «پیداست از گلاب سرشکم که من چو گل یک روز خنده کردم و ع هری گری ستم» الف) تشبیه فشرده را بیابید و بنویسید. ب) وجه شبه را در تشبیه گسترده مشخص کنید.	
۲۶	۰/۵	هریک از استعاره‌های مشخص شده در بیت زیر، کدام رکن باقی مانده از تشبیه است؟ «بتی دارم که گرد گل ز سنبُل سایه بان دارد بهار عارضش خطّی به <u>خون</u> ار غوان دارد»	
۲۷	۰/۲۵	کدام یک از آرایه‌های بیانی: «مجاز، تشبیه، استعاره، کنایه»، در بیت زیر وجود ندارد؟ گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟ اکسیر عشق بر مسم اف تاد و زر شدم	
۲۸	۰/۲۵	در عبارت زیر، «ادات تشبیه» را نشان دهید. «آورده اند که در ناحیت کشمیر، متصدی خوش و مرغزاری نزه بود که در پیش جمال او دم طاووس به پر زاغ مانستی.»	
۲۹	۰/۵	در بیت: «سپید شد چو درخت شکوفه دار سرم / وز این درخت همین میوه غم است برم»، الف) معنای غیرحقیقی واژه «سر» چیست؟ ب) قرینه‌ای که ذهن را از معنای حقیقی واژه «سر» دور می‌سازد، کدام است؟	
۳۰	۰/۵	نقش دستوری «منادا» در کدام یک از مصراع‌های زیر، آرایه «تشخیص» ایجاد کرده است؟ دلیل خود را بنویسید. الف) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست؟ ب) ای گل تازه که بویی ز وفا نیست تو را	
۳۱	۱	الف) در بیت زیر، استعاره آشکار را بیابید و آن را به یک تشبیه تبدیل کنید. «بُ شکن دل بی خنوا ی ما را ای ع شق این ساز، شکسته اش خوش آهنگ تر است» ب) تشبیه بیت زیر را بیابید و از آن یک استعاره بسازید و در جمله‌ای به کار ببرید. «دریای شورانگیز چ شمان تو زیبا ست آنجا که باید دل به دریا زد همین جا ست»	

درس: علوم و فنون ادبی (۱)		رشته: انسانی		گنجینه آزمون و محتوای آموزشی gama.ir		آزمون شماره ۲	
ردیف	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	نوبت دوم (خرداد ماه)	بارم			
۳۲	در بیت:	«در هر طرف ز خیل حوادث کمین گهی است زان رو <u>عنان گسسته</u> دواند سوار ع مر»					
الف) بخش مشخص شده، چه آرایه‌ای دارد؟ ب) مفهوم آن را بنویسید.							
نقد و تحلیل نظم و نثر							
۳۳	با توجه به شعر زیر از «صائب تبریزی» به پرسش‌ها پاسخ دهید:	«ای دفترِ حُسنِ تو را، فهرست، خطّ و خال ها آتشِ فروزِ قِهرِ تو، آید نه دارِ لطفِ تو پیشانیِ عفوِ تو را، پُرچینِ سازد جرمِ ما با عقلِ گشتم همسفر، یک کوچه راه، از بی‌کسی هر شب کواکب کم کنند از روزیِ ما پاره‌ای هر چند صائب، می‌روم سامانِ نومی‌یدی کنم					
۰/۱۵	الف) دو نمونه از لغات و اصطلاحات عامیانه در شعر بیابید و بنویسید.						
۰/۲۵	ب) در بیت سوم، کدام آرایهٔ پرکاربرد سبک هندی وجود دارد؟						
۰/۲۵	پ) «صائب» در کلّ شعر، از کدام آرایهٔ ادبی، بیشتر بهره برده است؟						
۰/۲۵	ت) در بیت پایانی «سامانِ نومی‌یدی کردن» کنایه از چیست؟						
۰/۲۵	ث) یک نمونه از مضمون‌سازی‌های صائب را در غزل بیابید و بنویسید.						
۰/۲۵	ج) بیت: «ای که نهان نشسته ای، باغ درون هسته ای / هسته فرو شکسته ای، کاین همه باغ شد روان»، با کدام بیت غزل، ارتباط مفهومی دارد؟						
۰/۲۵	چ) در بیت چهارم، دلیل ناراحتی شاعر چیست؟						
۳۴	متن زیر را از گلستان سعدی بخوانید و به پرسش‌ها پاسخ دهید.	«فراش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد و دایهٔ ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیرورد. درختان را به خلعت نوروزی قبا ی سبز ورق در بر گرفته.»					
۰/۲۵	الف) «بنات نبات» چه آرایه‌ای دارد؟						
۰/۱۵	ب) کاربرد انواع «را» را در متن بررسی کنید.						
۰/۱۵	پ) استعارهٔ آشکار را در نوشته بیابید و مفهوم آن را بنویسید.						
۰/۷۵	ویژگی‌های زبانی «تتابع اضافات، لغات مغولی، مطابقت صفت و موصوف» مربوط به کدام نمونه است؟	الف) طبقهٔ علیّه ب) اردوی معلّا پ) ناظم‌ان مناظم سخن پیرایی					

درس: علوم و فنون ادبی (۱)		رشته: انسانی		گاما		گنجینه آزمون و محتوای آموزشی		gama.ir		آزمون شماره ۲	
ردیف	کلید آزمون	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه		نوبت دوم (خرداد ماه)		بارم					
۱	الف) درست (برای پاره شدن کفش خود، علت ادبی ذکر کرده است: «خندیدن بر هرزه‌گردی‌های شاعر») ب) نادرست (در این سبک لغاتی چون نزاکت، بخیه و... که تا این زمان کمتر در شعر راه داشت، رواج یافته بود).	۰/۵									
۲	الف) عرفان ب) عیار دانش	۰/۵									
۳	الف) وحشی بافقی ب) کلیله و دمنه	۰/۵									
۴	۱- پ (امیر علیشیر نوایی) ۲- ت (عبدالرحمن جامی) ۳- الف (شیخ بهایی)	۰/۷۵									
۵	الف) گزینه ۳ ب) گزینه ۱	۰/۵									
۶	خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی	۰/۲۵									
۷	سبک عراقی از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن یازدهم (دهم) / فارس (خراسان) که کانون فرهنگی ایران بود.	۰/۵									
۸	الف) با به کار بردن مضمون های ابداعی فراوان ب) به دلیل کم توجهی شاعران کوچه و بازار به آرایه های ادبی	۰/۵									
۹	گزینه «ب» در رکن پایانی گزینه «الف»، یک هجا کمتر دارد. (U / U- / -U / -U-)	۰/۵									
۱۰	وزن واژه: «مفاعیلن» / واژه: «رویین تنان، دریادلان، نازک بدن و...»	۰/۵									
۱۱	الف) چهارپایه آوایی ب) سه هجا	۰/۵									
۱۲	الف) اول ب) دوری	۰/۵									

درس: علوم و فنون ادبی (۱)		گنجینه آزمون و محتوای آموزشی		آزمون شماره ۲	
رشته: انسانی		gama.ir			
ردیف	کلید آزمون	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	نوبت دوم (خرداد ماه)	بارم	
۱۹	پایه‌های آوایی	آش کِ سَ	حَر زُ دا یَد	اَز لَو حِ	دِل سِ یا هِی
		خُر رَم کُ	نَد چَ مَن را	با را نِ	صَب حَ گا هِی
	وزن	مفعولُ	فاعلاتن	مفعولُ	فاعلاتن
	نشانه‌های هجایی	U — —	— — U —	U — —	— — U —
۲۰	گزینه «ب» (گزینه «آ» فرق کنایه و مجاز است.)	۰/۲۵			
۲۱	الف) زندان / چاه ظلمانی	ب) مفهوم: جسم / دنیا و دلبستگی های دنیوی ۰/۵			
۲۲	اقرار به نادانی	۰/۲۵			
۲۳	الف) مجاز	ب) مفهوم: « انتقام و خون بها / مرگ و هلاکت » ۰/۵			
۲۴	الف) تو [مانند] قامتِ تمنّایی	ب) تشبیه فشرده غیر اضافی ۰/۵			
۲۵	الف) تشبیه فشرده: گلابِ سرشک کردن و عمری گریستن	ب) وجه شبه: یک روز خنده ۰/۵			
۲۶	سنبل (مشبّه به / مشبّه محذوف = زلف و مو) / ارغون (مشبّه / مشبّه به محذوف = انسان / خونِ ارغوان = اضافه استعاری)	۰/۵			
۲۷	«مجاز» (روی سرخ، روی زرد = کنایه / اکسیرِ عشق، زر شدم = تشبیه / مس = استعاره مصرّحه)	۰/۲۵			
۲۸	مانستی	۰/۲۵			
۲۹	الف) معنای غیر حقیقی: «موی سر»	ب) قرینه: « سپید شد» ۰/۵			
۳۰	گزینه «الف» / زیرا در گزینه «ب»، گل تازه، مشبّه است و در گزینه «الف»، نسیم سحر، مشبّه به است.	۰/۵			
۳۱	الف) استعاره آشکار: «ساز» / جمله تشبیهی: «دلِ عاشق، مانند سازِ شکسته‌ای، ناکوک است.» ب) تشبیه: «دریای چشمان» / استعاره: «بر چهره او، دو دریای آبی رنگ نقش بسته است.»، «در چشمان تو، عا شقانه، غرق شده‌ام.»	۱			
۳۲	الف) کنایه	ب) مفهوم: «شتابان، به سرعت» ۰/۵			
۳۳	الف) یک کوچه راه، ریشه ریشه، سوراخ، غریبالها ، سامان نومیدی کنم ب) اسلوب معادله: جرم ما پیشانی عفو تو را، پُرچین نمی‌سازد [همان‌طورکه] آینه از زشتی تمثال‌ها، به هم نمی‌خورد. پ) تشبیه: دفتر حسن، مغرب ادبارها، مشرق اقبال‌ها، خارِ استدلال‌ها و ... ت) چاره‌ای برای ناامیدی بیندیشم ث) بیت سوم: پیشانی عفو / بیت چهارم: خارِ استدلال‌ها ج) بیت یکم: (پنهان شدن حقیقتی بزرگ در پسِ پدیده‌ای کوچک چ) همسفر شدن با عقل و دورماندن از عشق	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵			
۳۴	الف) تشبیه فشرده ب) حرف اضافه: (فرّاش باد صبا را = به فرّاش باد صبا / دایه ابر بهاری را = به دایه ابر بهاری)، فکّ اضافه: (درختان را ق بای سبز ورق در بر گرفته = ق بای سبز ورق در بر درختان گرفته) پ) استعاره آشکار: «فرشِ زمرّدین» / مفهوم: «چمنزار»	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵			
۳۵	الف) طبقه‌علیه: «مطابقت صفت و موصوف» ب) اردوی معلّاً: «لغات مغولی» پ) ناظمان مناظم سخن پیرایی: «تابع اضافات»	۰/۷۵			

درس: علوم و فنون ادبی (۱) رشته: انسانی		 گنجینه آزمون و محتوای آموزشی gama.ir		آزمون شماره ۳	
ردیف	مدت آزمون: ۷۰ دقیقه	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	نوبت دوم (خرداد ماه)	بارم	

مبانی تحلیل متن، تاریخ ادبیات و سبک شناسی

۱	کدام شاعر به خاطر ترکیب بند عاشورایی اش زبانزد است؟	۰/۲۵
۲	موضوع کتاب «تاریخ گزیده» چیست؟ (۲ مورد)	۰/۵
۳	نوع نثر هر یک از آثار زیر را بنویسید. الف) بدایع الوقایع واصفی: ب) احسن التواریخ:	۰/۵
۴	متن زیر درباره قلمرو فکری سبک هندی است؛ در این متن چند <u>غلط</u> به چشم می خورد؟ «شعر هندی شعری صورت گراست؛ نه معنی گرا؛ همچنین شعر در سبک هندی بیشتر در تک بیت خلاصه است و طول و عرض معنا از یک بیت پیش تر نمی رود.» الف) هیچ	

موسیقی شعر

۰/۵	۹	نشانه‌های هجایی واژگان زیر را بنویسید. (الف) نمی‌خواهم: (ب) بجویم:																																																																																
۰/۵	۱۰	وزن کدام یک از ابیات زیر، از گونه پایه‌های آوایی همسان دولختی است؟ (الف) نه چندان آرزومندم که وصفش در بیان آید / و گر صد نامه بنویسم حکایت بیش از آن آید (ب) ای باد بامدادی خوش می‌روی به شادی / پیوند روح کردی پیغام دوست دادی																																																																																
۲	۱۱	با توجه به بیت زیر، موارد خواسته شده را پر کنید. <table border="1"><tr><td colspan="16">با جوانی سر خوش است این پیر بی‌تدبیر را / چهل باشد با جوانان پنجه کردن پیر را</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>پایه آوایی</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>پایه آوایی</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td colspan="3"></td><td colspan="3"></td><td colspan="3"></td><td colspan="3"></td><td>وزن</td></tr><tr><td colspan="3"></td><td colspan="3"></td><td colspan="3"></td><td colspan="3"></td><td colspan="3"></td><td>نشانه هجایی</td></tr></table>	با جوانی سر خوش است این پیر بی‌تدبیر را / چهل باشد با جوانان پنجه کردن پیر را																															پایه آوایی																پایه آوایی																وزن																نشانه هجایی
با جوانی سر خوش است این پیر بی‌تدبیر را / چهل باشد با جوانان پنجه کردن پیر را																																																																																		
															پایه آوایی																																																																			
															پایه آوایی																																																																			
															وزن																																																																			
															نشانه هجایی																																																																			

۳ آزمون شماره گنجینه آزمون و محتوای آموزشی gama.ir		درس: علوم و فنون ادبی (۱)	
		رشته: انسانی	
بارم	نوبت دوم (خرداد ماه)	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	مدت آزمون: ۷۰ دقیقه
ردیف			
۱۲	هر یک از پایه‌های آوایی زیر را به وزن واژه مناسب پیوند دهید. «یک وزن واژه اضافی است.»	الف) بارانی ب) مناسک‌ها ج) بی‌سروپا ۱- فاعلاتن ۲- مفتعلن ۳- مفعولن ۴- مفاعیلن	۰/۷۵
۱۳	وزن واژه‌های مصراع «سبزه پیاده می‌رود غنچه سوار می‌رسد» در کدام گزینه آمده است؟	الف) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن ب) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن پ) مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن ت) مفتعلن مفاعلن // مفتعلن مفاعلن	۰/۲۵
۱۴	هر یک از مصراع‌های زیر، از تکرار کدام پایه آوایی همسان ساخته شده است؟	الف) چه دانستم که این دریای بی‌پایان چنین باشد ب) فریاد می‌دارد رقیب از دست مشتاقان او	۱
۱۵	درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را بررسی کنید.	الف) در وزن همسان دولختی میانه هر مصراع با درنگ و مکثی آشکار، همراه است. ب) وزن همسان دولختی از تکرار یک پایه همسان، حاصل شده است.	۱
حی زیبایی شناسی			
۱۶	در موارد زیر نوع تشبیهات را شناسایی کنید. (فشرده و گسترده)	الف) ای مهتر، آفتاب چراغ آسمان است. ب) گرت ز دست برآید چو نخل باش، کریم.	۰/۵
۱۷	در مصراع «دیدی که خون ناحق پروانه شمع را / چندان امان نداد که شب را سحر کند» کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟ معنای مجازی آن را بنویسید.		۰/۵
۱۸	در بیت «و او به شیوه باران پر از طراوت تکرار بود.» مشبّه و مشبّه‌به را بیابید.		۱
۱۹	در بیت زیر، کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟ گزینه مجاز را بیابید.	خروشی برآمد ز دشت و ز شهر غم آمد جهان را از آن کار بهر	۱
۲۰	در بیت پیشرو کدام «حله» در معنای غیرحقیقی به کار رفته است؟	با کاروان حله برفتم ز سیستان با حله تنیده ز دل بافته ز جان	۰/۵
۲۱	در ابیات زیر، نوع استعاره‌ها را بنویسید. (آشکار و پنهان)	الف) تا تو را جای شد ای سرو روان در دل من / هیچ‌کس می‌نپسندم که به جای تو بود ب) باغ سلام می‌کند، سرو قیام می‌کند / سبزه پیاده می‌رود، غنچه سوار می‌رسد	۱
۲۲	در بیت زیر یک عبارت کنایی شناسایی کنید و مفهوم کنایی آن را بنویسید.	عادل چون خلاف اندر میان آید، بجهد و چون صلح بیند، لنگر بنهد.	۱

درس: علوم و فنون ادبی (۱)		گنجینه آزمون و محتوای آموزشی gama.ir		آزمون شماره ۳	
رشته: انسانی					
ردیف	مدت آزمون: ۷۰ دقیقه	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	نوبت دوم (خرداد ماه)	بارم	
۲۳	جای خالی را با واژه مناسب پر کنید: کنایه هم گونه‌ای از مجاز است که بر بنیاد اصل استوار است.				
نقد و تحلیل نظم و نثر					
۲۴	متن زیر را از نظر ویژگی‌های زبانی و ادبی نثر این دوره (قرن‌های دهم و یازدهم) بررسی کنید: (هر کدام دو مورد) از طبقه علیّه شعرا که ناظران مناظم سخن‌پیرایی و پیرایه‌بندان سلسله معنی آرای‌اند در آن هنگام در اردوی معلّا و ممالک محروسه، شاعران سخنور و سخنوران بلاغت گستر بی‌شمار بودند. در اوایل حال حضرت خاقانی جنت مکانی توجّه تمام به حال این طبقه بود.				
۲۵	با نگرش به بیت‌های زیر، جدول را کامل کنید. الف) دو ویژگی ادبی در متن بیابید. ب) دو ویژگی زبانی در متن پیدا کنید. ج) یک ویژگی فکری در متن بیابید.				
۲۶	با توجه به متن زیر، پاسخ درست را بگزینید. الف) شعر دارای ردیف نیست. ب) در بیت دوم، جناس ناهمسان یافت می‌شود. ج) در این متن واژگانی عامیانه یافت می‌شود که از ویژگی‌های سبک هندی است. د) در بیت سوم کنایه‌ای وجود ندارد. ه) در بیت چهارم جان‌بخشی یافت نمی‌شود.				

درس: علوم و فنون ادبی (۱)		رشته: انسانی		گاما		گنجینه آزمون و محتوای آموزشی		gama.ir		آزمون شماره ۳																																																													
ردیف	کلید آزمون	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه			نوبت دوم (خرداد ماه)			بارم																																																															
۱	محتشم کاشانی										۰/۲۵																																																												
۲	تاریخ پیامبران / خلفای چهارگانه / خلفای بنی عباس / تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ هـ.ق.										۰/۵																																																												
۳	الف) ساده (ب) بینابین										۰/۵																																																												
۴	گزینه (پ)										۰/۲۵																																																												
۵	جامع التواریخ										۰/۵																																																												
۶	غم گرایی / زمینی بودن معشوق										۰/۵																																																												
۷	گزینه (الف)										۰/۵																																																												
۸	کلیم کاشانی / به علت به کاربردن مضمون های ابداعی فراوان										۱																																																												
۹	الف) نمی خواهم: — — — U (ب) بجویم: — — U										۰/۵																																																												
۱۰	گزینه (ب)										۰/۵																																																												
۱۱	<table><tr><td>پایه آوایی</td><td>با</td><td>ج</td><td>وا</td><td>نی</td><td>سر</td><td>خ</td><td>شس</td><td>تین</td><td>پی</td><td>ر</td><td>بی</td><td>تد</td><td>بی</td><td>را</td></tr><tr><td>پایه آوایی</td><td>جَه</td><td>ل</td><td>با</td><td>شد</td><td>با</td><td>ج</td><td>وا</td><td>نان</td><td>پن</td><td>ج</td><td>کر</td><td>دن</td><td>پی</td><td>را</td></tr><tr><td>وزن</td><td colspan="4">فاعلاتن</td><td colspan="4">فاعلاتن</td><td colspan="4">فاعلاتن</td><td colspan="2">فاعِلن</td></tr><tr><td>نشانه هجایی</td><td colspan="4">— — U —</td><td colspan="4">— — U —</td><td colspan="4">— — U —</td><td colspan="2">— — U —</td></tr></table>										پایه آوایی	با	ج	وا	نی	سر	خ	شس	تین	پی	ر	بی	تد	بی	را	پایه آوایی	جَه	ل	با	شد	با	ج	وا	نان	پن	ج	کر	دن	پی	را	وزن	فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعِلن		نشانه هجایی	— — U —				— — U —				— — U —				— — U —		۲
پایه آوایی	با	ج	وا	نی	سر	خ	شس	تین	پی	ر	بی	تد	بی	را																																																									
پایه آوایی	جَه	ل	با	شد	با	ج	وا	نان	پن	ج	کر	دن	پی	را																																																									
وزن	فاعلاتن				فاعلاتن				فاعلاتن				فاعِلن																																																										
نشانه هجایی	— — U —				— — U —				— — U —				— — U —																																																										
۱۲	الف) ۳- مفعولن (ب) ۴- مفاعیلن (ج) ۲- مفتعلن										۰/۷۵																																																												
۱۳	گزینه «ت»										۰/۲۵																																																												
۱۴	الف) مفاعیلن (ب) مستفعلن										۱																																																												
۱۵	الف) درست (ب) نادرست										۱																																																												
۱۶	الف) تشبیه فشرده (ب) تشبیه گسترده										۰/۵																																																												
۱۷	خون / معنای مجازی: کشتن										۰/۵																																																												
۱۸	مشبه: او / مشبه به: باران										۱																																																												
۱۹	«دشت و شهر» / قرینه مجاز: خروش برآمدن										۱																																																												
۲۰	«حله» دوم										۰/۵																																																												
۲۱	الف) استعاره آشکار (ب) استعاره پنهان										۱																																																												
۲۲	«جهیدن» کنایه از «گریختن» / «لنگر نهادن» کنایه از «ماندن در جایی»										۱																																																												
۲۳	مجاورت										۰/۵																																																												
۲۴	هماهنگی صفت از موصوف از نظر مذکر و مؤنث بودن: طبقه علیّه؛ ممالک محروسه / جمع عربی: شعرا؛ م ناظم؛ ممالک؛ اوایل / واژگان عربی زیاد: طبقه؛ علیّه؛ شعرا؛ ناظم؛ ممالک؛ واژگان ناآشنای عربی: معلّا؛ مناظم / ترکیب سازی تازه: سخن پیرایی؛ پیرانه بندان / جمله طولانی و سستی جمله بندی / حشو یا آگنه: شاعران سخنور و سخنوران بلاغت گستر / تتابع اضافات: ناظمنا مناظم سخن پیرایی (دو مورد) / قلمرو ادبی: اشتقاق: ناظمنا، مناظم / اضافه تشبیهی: سله سله معنی آرای / متن آرایه درخور توجهی ندارد. / واج آرای										۱																																																												
۲۵	الف) کنایه: جان به لب داشتن / تشبیه: پشت چون آینه / یا هر پاسخ درست دیگر (ب) را: به معنای «برای» در بیت نخست / خمار: سردرد پس از مستی؛ واژه عامیانه / یا هر پاسخ درست دیگر (ج) در راه عشق رنج می کشیم ولی خرسند و خندانیم. / یا هر پاسخ درست دیگر										۱/۵																																																												
۲۶	الف) درست (ب) درست (ج) درست (د) نادرست (ه) نادرست										۱/۵																																																												

